

RETTENS DOM (Fjerde Afdeling)

7. februar 1991 *

I de forenede sager T-18/89 og T-24/89,

Harissios Tagaras, forhenværende tjenestemand ved De Europæiske Fællesskabers Domstol, nu tjenestemand ved Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber, bosat i Bruxelles, ved advokat E. Sachpekidou, Thessaloniki, og, under den mundtlige forhandling, advokat A. Kalogeropoulos, Athen, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat Catherine Thill, 17, boulevard Royal,

sagsøger,

mod

De Europæiske Fællesskabers Domstol ved kontorchef Francis Hubeau, Personaleafdelingen, som befuldmægtiget, bistået af advokat Konstantinos T. Loukopoulos, Athen, og med valgt adresse i Luxembourg hos Domstolens befuldmægtigede, Cour de justice, bâtiment Erasmus, Kirchberg,

sagsøgt,

angående en påstand om annullation af Domstolens afgørelse af 23. september 1986 om udnævnelse af sagsøgeren til tjenestemand på prøve, for så vidt sagsøgeren herved blev indplaceret på 1. løntrin i lønklasse A7,

har

RETTE (Fjerde Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, R. Schintgen, og dommerne D. A. O. Edward og R. García-Valdecasas,

justitssekretær: H. Jung

på grundlag af den skriftlige forhandling og efter mundtlig forhandling den 20. september 1990,

afsagt følgende

* Processprog: græsk.

Dom

Sagens baggrund

- 1 Sagsøgeren, Harissios Tagaras, indgav ansøgning i forbindelse med generel udvælgelsesprøve nr. CJ 36/84, som blev afholdt af De Europæiske Fællesskabers Domstol (herefter benævnt »Domstolen«) med henblik på oprettelse af en ansættelsesreserve af fuldmægtige (EFT C 254, s. 5). I ansøgningen, som er dateret den 22. oktober 1984, anførte han under punkt 19, »ordner og dekorationer«, at han snart ville blive dr. jur., idet hans afhandling var antaget den 26. juni 1984 og skulle forsvares offentligt i november 1984. Tagaras blev efter prøvernes afholdelse optaget på reservelisten. På sit administrative møde den 10. juli 1985 godkendte Domstolen »udnævnelsen til tjenestemand på prøve af Harissios Tagaras som fuldmægtig med græsk juridisk uddannelse i Forsknings- og Dokumentationsafdelingen, med indplacering i lønklasse A7, 1. løntrin. Tiltrædelsestidspunktet vil senere blive fastsat«.
- 2 Som det fremgår af brevvekslingen mellem sagsøgeren og ansættelsesmyndigheden, blev tiltrædelsesdatoen endelig fastsat til 8. september 1986, efter at være udsat flere gange efter sagsøgerens anmodning, først og fremmest for at denne kunne aftjene sin værnepligt.
- 3 Det fremgår således af sagsøgerens skrivelse af 10. september 1985, at han oprindeligt forventede at kunne tiltræde tjenesten den 1. november 1986. I skrивelsen nævnte han ganske vist forskellige muligheder for at rykke tidspunktet frem. Den første mulighed, som ikke var nærmere uddybet, var, at han kunne tiltræde tjenesten mellem 1. maj og 1. juni 1986. Som den anden mulighed skulle han tiltræde tjenesten i november 1985. Dette skulle til at begynde med være for to eller tre måneder, hvor han eventuelt skulle arbejde på halv tid og derefter engang i 1986 have seks måneders tjenestefrihed af personlige årsager. Som den tredje mulighed skulle sagsøgeren først på kontrakt have udført visse forskningsarbejder i seks til otte måneder, før han ville blive ansat som tjenestemand på prøve.

- 4 Efter at Domstolens Personaleafdeling og Tagaras ved flere lejligheder telefonisk havde drøftet hans tiltrædelsestidspunkt, sendte Domstolens justitssekretær ham den 6. december 1985 en skrivelse for at »meddele [ham], at Domstolen [kunne] ansætte [ham] som tjenestemand på prøve som fuldmægtig i Forsknings- og Dokumentationsafdelingen, med indplacering i lønklasse A7, 1. løntrin«, og at det af hensyn til tjenestens interesse var nødvendigt, at han tiltrådte hurtigst muligt. Da den pågældende tjenestegren ikke kunne godkende sagsøgerens to første forslag, meddelte den ham, at den tredje mulighed måtte anvendes, dvs. tiltrædelse i løbet af maj 1986.
- 5 Ved en skrivelse sendt i marts 1986 meddelte sagsøgeren imidlertid, at han først kunne tiltræde efter at have aftjent sin værnepligt den 3. september 1986.
- 6 Personaleafdelingens kontorchef meddelte ham ved skrivelse af 27. juni 1986, at den 8. september 1986, som til sidst var blevet fastsat for hans tiltrædelse, var bindende og »at en ny udsættelse af [hans] tiltrædelse vil medføre, at tilbuddet om ansættelse vil blive trukket tilbage«. I skrivelsens tredje afsnit bekræftede kontorchefen endvidere over for sagsøgeren, at han var »indplaceret på 1. løntrin i lønklasse A7«, og præciserede desuden, at »[hans] lønforhold, skatteforhold, månedlige bidrag til pensions- og sygekasse vil være, som det fremgår af vedlagte beregning (en efterberegning vil dog finde sted på tiltrædelsestidspunktet)«.
- 7 Tagaras tiltrådte tjenesten den 8. september 1986. Den 26. september 1986 modtog han meddelelse om en afgørelse, som Domstolen havde truffet som ansættelsesmyndighed, underskrevet af justitssekretæren og dateret den 23. september 1986. Skrivelsen havde følgende ordlyd:

»Under henvisning til tjenstemandsvedtægtens artikel 1, 4, 7, 27-34, rapporten fra udvælgelseskomitéen for den generelle udvælgelsesprøve nr. CJ 36/84, og meddelelse om ledig stilling nr. CJ 51/85 samt på forslag fra justitssekretæren, har Domstolen som ansættelsesmyndighed på sit administrative møde den 10. juli 1985 truffet følgende afgørelse:

Harissios Tagaras udnævnes med virkning fra 8. september 1986 til tjenestemand på prøve som fuldmægtig i Forsknings- og Dokumentationsafdelingen, med indplacering i lønklasse A7, 1. løntrin, og med oprykning til næste løntrin den 1. september 1988.«

- 8 Sagsøgeren sendte den 7. november 1986 ansættelsesmyndigheden et memorandum, der blev registreret som en ansøgning — den af sagsøgeren anvendte betegnelse — i henhold til artikel 90, stk. 1, i vedtægten for tjenestemænd i De Europæiske Fællesskaber (herefter benævnt »vedtægten«). Under henvisning til sin uddannelse og særlige faglige erfaring anmodede han ansættelsesmyndigheden om på ny at tage stilling til samt ændre hans indplacering på løntrin.
- 9 Den 2. april 1987 indgav sagsøgeren et »tillæg« til sin ansøgning af 7. november 1986 til ansættelsesmyndigheden, hvori han fremkom med visse nærmere oplysninger vedrørende sin uddannelse og faglige erfaring, som han ikke havde anført i sin ansøgning til udvælgelsesprøve nr. CJ 36/84, enten fordi han havde anset dem for overflødige, eller fordi det var kvalifikationer, han først havde opnået efter ansøgningens indgivelse.
- 10 Det fremgår både af sagsøgerens ansøgning, hans notits af 7. november 1986 og af sagens øvrige dokumenter, at sagsøgeren, da han tiltrådte sin tjeneste ved Domstolen i september 1986, havde følgende eksamensbeviser:
- Juridisk kandidateksamen fra Thessaloniki Universitet, opnået i november 1977.
 - To års yderligere studier (universitetsårene 1978/1979 og 1979/1980) ved Institut d'études européennes på Université libre de Bruxelles, afsluttet med eksamensbevis i Europa-ret herfra.
 - Juridisk doktorgrad fra Thessaloniki Universitet. Hans doktorafhandling, som blev udarbejdet under professor Evrigenis' vejledning, og som omhandler forbindelsen mellem international privatret og fællesskabsret, blev antaget i juli 1984 og opnåede efter at være offentligt forsvaret i november 1984 karakteren »udmærket«.

- 11 På samme tidspunkt havde sagsøgeren følgende faglige erfaring:
- Fra 30. november 1977 til 18. september 1979 (21 måneder) havde han arbejdet som advokatfuldmægtig for advokat Nikos Tagaras og ført omkring 20 sager for Thessaloniki Byret samt omkring 20 andre sager for Thessaloniki Appelret.
 - Fra den 16. oktober 1980 til 15. april 1983 (30 måneder) var han ansat ved Rådet for De Europæiske Fællesskaber, hvor han arbejdede som juridisk sprog-eksperter.
 - Fra 1. juni 1983 til 30. november 1984 (18 måneder) arbejdede han som videnskabelig medarbejder ved Centret for Fællesskabsret og International Økonomisk Ret i Thessaloniki, hvor han forskede i en række spørgsmål vedrørende fællesskabsrettens anvendelse i Grækenland.
 - I skoleåret 1985/1986 (9 måneder) underviste han på skolen for administration og økonomi under T. E. I. (Institut for praktisk erhvervsuddannelse) i Thessaloniki, hvor han underviste i fagene »internationale økonomiske organisationer« og »grundkursus i EF-ret«. Desuden var han vejleder for seks studerende i forbindelse med deres afgangsopgaver.
 - I 1986 offentliggjorde han tolv artikler om retsvidenskabelige emner, herunder bemærkninger til retspraksis, som alle har forbindelse med fællesskabsretten.
- 12 Den 12. maj 1987 indgav sagsøgeren subsidiært en klage over det stiltiende afslag på hans ansøgning i ovennævnte notits af 7. november 1986 for det tilfælde, at notitsen ikke måtte være betragtet som en klage i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, men blot som en ansøgning om omplacering indgivet i henhold til artiklens stk. 1.
- 13 Sagsøgeren bestod Kommissionens udvælgelsesprøve nr. KOM/A/408 og blev ansat af Kommissionen i 1987. Den 30. september 1987 besluttede Kommissionens

indplaceringsudvalg at indplacere Tagaras i kategori A, lønklasse 7, 3. løntrin, idet udvalget gav ham en anciennitetsforbedring på 48 måneder, dvs. den maksimale anciennitetsforbedring i henhold til vedtægtens artikel 32. Han indgav sin afskedsbegæring til Domstolen den 1. oktober 1987. Begæringen blev taget til følge ved ansættelsesmyndighedens afgørelse af 14. oktober 1987 med virkning fra 31. december 1987.

Retsforhandlingerne

- 14 Det er på denne baggrund, at Tagaras ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 2. juni 1987, har anlagt nærværende sag med påstand om annullation, dels af Domstolens udnævnelse af 23. september 1986 af sagsøgeren til tjenestemand på prøve, for så vidt han herved blev indplaceret på 1. løntrin i lønklasse A7, dels af det stiltiende afslag på hans klage af 7. november 1986. Sagen er indført under nr. 162/87.
- 15 Sagsøgte har den 26. august 1987 påstået sagen afvist.
- 16 Ved stævning, indgivet til Domstolens Justitskontor den 18. november 1987, har Tagaras for det tilfælde, at den først anlagte sag måtte blive afvist, anlagt endnu en sag med påstand om henholdsvis annullation af Domstolens udnævnelse af 23. september 1986 af sagsøgeren til tjenestemand på prøve, for så vidt han herved blev indplaceret på 1. løntrin i lønklasse A7, og af det stiltiende afslag på hans ansøgning af 7. november 1986 samt af det stiltiende afslag på hans klage af 12. maj 1987. Denne sag blev indført under nr. 351/87.
- 17 Sagsøgte har den 8. januar 1988 også påstået den sidst anlagte sag afvist.
- 18 Domstolen (Tredje Afdeling) har ved kendelse af 10. februar 1988 forenet sagerne 162/87 og 351/87 med henblik på den skriftlige forhandling, den mundtlige forhandling og domsafsigelsen. Afdelingen besluttede desuden at behandle formalitetsindsigelserne i forbindelse med sagens realitet.

19 Hele den skriftlige forhandling er gennemført ved Domstolen. Den er forløbet forskriftsmæssigt. .

20 I medfør af artikel 14 i Rådets afgørelse af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans har Domstolen (Tredje Afdeling) ved kendelse af 15. november 1989 hjemvist sagerne til Retten i Første Instans. Sag 162/87 blev ved Retten registreret under nr. T-18/89 og sag 351/87 under nr. T-24/89.

21 I sag T-18/89 har sagsøgeren nedlagt følgende påstande:

- 1) Afgørelsen af 23. september 1986 om udnævnelse af sagsøgeren og den stiltiende afvisning af sagsøgerens klage af 7. november 1986 annulleres, deres retsvirkninger ophæves, eller de ændres på anden måde, for så vidt sagsøgeren herved blev indplaceret på 1. løntrin i lønklasse A7.
- 2) I overensstemmelse med princippet om ligebehandling af fællesskabstjenestemænd og princippet om god forvaltningsskik indplaceres sagsøgeren på det løntrin, han retteligt burde være indplaceret på, 3. løntrin, med tilbagevirkende gyldighed fra den 8. september 1986.
- 3) Sagsøgeren tilkendes en erstatning svarende til lønforskellen mellem det tidligere og det nye løntrin, med sædvanlig rente 8% p. a. fra det tidspunkt, da denne lønforskel skulle have været udbetalt sagsøgeren.
- 4) Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

22 I sag T-24/89 har sagsøgeren nedlagt følgende påstande:

- 1) Det stiltiende afslag på sagsøgerens ansøgning af 7. november 1986 og den stiltiende afvisning af hans klage af 12. maj 1987 annulleres, og det statueres følgelig, at sagsøgerens indplacering på 1. løntrin i lønklasse A7, som skete ved udnævnelsen af 23. september 1986, er ulovlig.

2) Sagsøgeren udbetales lønforskellen mellem 1. løntrin i lønklasse A7 og det nye løntrin, som ifølge princippet om ligebehandling af Fællesskabets tjenestemænd og princippet om god forvaltningsskik bør være 3. løntrin. Den nævnte lønforskel skal udbetales med tilbagevirkende gyldighed fra 8. september 1986, hvortil kommer lovbestemte renter på 8% fra den dato, da dette forskelsbeløb er forfaldet.

3) Sagsøgte tilpligtes at betale sagens omkostninger.

23 I begge sager har sagsøgte nedlagt følgende påstande:

1) Principalt: Afvisning.

2) Subsidiært: Frifindelse, idet påstandene er for ubestemte og retligt og faktisk ubegrundede.

3) Spørgsmålet om sagsomkostninger afgøres efter bestemmelserne i procesreglementet.

24 På grundlag af den refererende dommers rapport har Retten besluttet at indlede den mundtlige forhandling uden forudgående bevisoptagelse.

25 Retten har dog bedt sagsøgte, Domstolen, oplyse, hvilke kriterier den i almindelighed anvender ved den første indplacering af tjenestemænd i kategori A. Endvidere har Retten bedt Domstolen oplyse, hvorledes disse kriterier er anvendt i forhold til sagsøgeren og i forhold til de fire andre tjenestemænd, som sagsøgeren har angivet med navn i de to stævninger, og i forhold til hvem sagsøgeren mener at være blevet forskelsbehandlet.

26 I skrivelse af 18. juli 1990 har sagsøgte forklaret Retten, at Domstolen til forskel fra Fællesskabets øvrige institutioner ikke har truffet en generel afgørelse om, hvorledes nye tjenestemænd indplaceres på løntrin på grundlag af vedtægtens arti-

kel 32. Domstolen har tilføjet, at ansættelsesmyndigheden, når den anvender vedtægtens artikel 32 på disse personer, i hvert enkelt tilfælde vurderer den pågældendes uddannelse og særlige faglige erfaring. Domstolen har endvidere fremlagt alle de dokumenter, som er relevante i forbindelse med indplaceringen af de tjenestemænd, som er omtalt i de to stævninger.

27 Den mundtlige forhandling fandt sted den 20. september 1990. Parternes repræsentanter afgav mundtlige indlæg og besvarede spørgsmål fra Retten.

28 Under den mundtlige forhandling har sagsøgte vedgået, at den ikke tog hensyn til det anførte om den juridiske doktorgrad, da den, i øvrigt alene på grundlag af ansøgningens oplysninger, traf afgørelse om Tagaras' indplacering på løntrin, selv om det, som Retten har kunnet fastslå, fremgik af ansøgningen, at doktorgraden snart ville blive opnået.

29 Under retsmødet har sagsøgeren udtrykkeligt frafaldet andet og tredje punkt i sin påstand i sag T-18/89 og andet punkt i sin påstand i sag T-24/89.

Formalitetsspørgsmålet i sag T-18/89

30 Til støtte for den i sag T-18/89 nedlagte afvisningspåstand har sagsøgte fremført tre afvisningsgrunde.

Første afvisningsgrund: Sagsøgerens klage af 7. november 1986 for sent indgivet

31 Sagsøgte har gjort gældende, at Domstolen ved ansættelsesmyndighedens afgørelse af 10. juli 1985 udnævnte Tagaras til tjenestemand på prøve som fuldmægtig i Forsknings- og Dokumentationsafdelingen, med indplacering i lønklasse A7, 1. løntrin, og at datoen for tjenestens tiltrædelse skulle fastsættes senere. Den har desuden anført, at justissekretæren sendte sagsøgeren en skrivelse af 6. december

1985 for »at meddele [ham], at Domstolen [kunne] ansætte [ham] som tjenestemand på prøve som fuldmægtig i Forsknings- og Dokumentationsafdelingen, med indplacering i lønklasse A7, 1. løntrin«, og at det af hensyn til tjenestens interesse var nødvendigt, at han hurtigst muligt tiltrådte.

- 32 Ifølge sagsøgte fik Tagaras senest kendskab til sin indplacering på 1. løntrin i lønklasse A7 ved modtagelsen af denne skrivelse. I øvrigt blev denne indplacering udtrykkeligt bekræftet i skrivelsen af 27. juni 1986 fra Personaleafdelingens kontorchef. Sagsøgte finder herefter, at fristen på tre måneder, som sagsøgeren havde i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, til at indgive klage over en akt, der indeholder et klagepunkt imod ham, begyndte at løbe ved modtagelsen af justitssekretærens skrivelse af 6. december 1985. Tagaras har imidlertid ikke indgivet klage inden for den fastsatte frist.
- 33 Sagsøgte har gjort gældende, at ifølge Domstolens faste praksis er vedtægtens klage- og søgsmålsfrister præceptive og kan hverken forlænges af institutionen, tjenestemanden eller ved fælles aftale mellem dem. Domstolen har anført, at ifølge samme praksis kan en af vedtægten omfattet person ikke indgive en ansøgning for at omgå den præklusion, som opstår ved klagefristens udløb, for således ved en form for procedurefordrejning at søge at anfægte en administrativ afgørelse, som er blevet endelig ved søgsmålsfristens udløb (dom af 12.7.1984, sag 227/83, Mousis mod Kommissionen, Sml. s. 3133, og dom af 7.5.1986, sag 191/84, Barcella m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 1541).
- 34 Sagsøgte har anført, at alle de retsakter, som er udstedt efter Domstolens afgørelse af 10. juli 1985, som sagsøgeren senest blev underrettet om ved justitssekretærens skrivelse af 6. december 1985, blot er bekræftelser af denne afgørelse. Ifølge Domstolen følger det heraf, at den af sagsøgeren den 7. november 1986 indgivne ansøgning, som sagsøgeren, for så vidt angår sag T-18/89, har betegnet som en klage, blev indgivet for sent, hvorfor sagen bør afvises.
- 35 Retten kan ikke tage sagsøgtes synspunkt til følge. Det bemærkes indledningsvis, at i henhold til vedtægtens artikel 1, stk. 1, »[forstås] ved tjenestemand i Fællesskaberne i denne vedtægt enhver, der i henhold til de i denne vedtægt fastsatte

betingelser er blevet ansat i en fast stilling i en af Fællesskabets institutioner ved et ansættelsesbrev fra denne institutions ansættelsesmyndighed«.

36 Envidere er de nærmere bestemmelser i nedennævnte artikler af betydning:

— Vedtægtens artikel 3: »I tjenstemandens ansættelsesbrev anføres det tidspunkt, fra hvilket udnævnelsen får virkning; dette kan ikke ligge forud for dagen for tjenstemandens tiltræden«.

— Vedtægtens artikel 7, stk. 1, første og andet afsnit: »Ansættelsesmyndigheden skal ved udnævnelse eller forflyttelse, idet der udelukkende tages hensyn til tjenstlige synspunkter og uden hensyntagen til statsborgerskab, ansætte den enkelte tjenstemand i en stilling i hans kategori eller tjenstegruppe, som svarer til hans lønklasse.

Tjenstemanden kan ansøge om at blive forflyttet inden for den institution, han tilhører«.

— Vedtægtens artikel 2, første afsnit: »Hver institution bestemmer hvilke myndigheder, der inden for dens område skal udøve de beføjelser, som ifølge denne vedtægt tilkommer ansættelsesmyndigheden.«

37 Det følger af disse bestemmelser, at en tjenstemands udnævnelse skal:

a) ske i form af et ansættelsesbrev

b) være besluttet af ansættelsesmyndigheden, dvs. den myndighed, der inden for institutionens område udøver de beføjelser, som ifølge vedtægten tilkommer ansættelsesmyndigheden

c) anføre det tidspunkt, fra hvilket udnævnelsen får virkning

d) ansætte tjenstemanden i en stilling.

- 38 Denne fortolkning bekræftes af Domstolens praksis, ifølge hvilken, »[det] i tilfælde vedrørende ansøgning om ændret indplacering er udnævnelsen til tjenestemand på prøve, der udgør den akt, der indeholder et klagepunkt. Ved udnævnelsen afgøres det nemlig, hvilke funktioner, tjenestemanden skal udføre, og i overensstemmelse hermed sker tjenestemandens indplacering endeligt ved udnævnelsen« (dom af 18.6.1981, sag 173/80, Blasig mod Kommissionen, Sml. s. 1649, og nævnte dom af 7.5.1986, sag 191/84 Barcella). I nærværende sag opfylder kun retsakten af 23. september 1986 de førnævnte betingelser. Det er nemlig denne retsakt, hvoraf det for første gang fremgår, at sagsøgeren »er udnævnt til tjenestemand på prøve«, og som anfører det tidspunkt, fra hvilket udnævnelsen får virkning og ansætter sagsøgeren i en stilling. Det er uden betydning for nærværende sag, at principafgørelsen blev truffet på Domstolens administrative møde den 10. juli 1985, eftersom Domstolen på dette tidspunkt ikke kunne fastsætte sagsøgerens tiltrædelsestidspunkt.
- 39 Hertil kommer, at de retsvirkninger, som sagsøgte tillægger brevvekslingen mellem Domstolens tjenestegrene og sagsøgeren, ikke fremgår af en samlet undersøgelse heraf. Sagsøgeren underrettes ved justitssekretærens skrivelse af 6. december 1985 om, at Domstolen »kan ansætte [ham] som tjenestemand på prøve«. Tilsvarende underrettes han i skrivelsen af 27. juni 1986 fra Personaleafdelingens kontorchef om, at »hans tiltrædelse er fastsat til 8. september 1986« og »en ny udsættelse af [hans] tiltrædelse vil medføre, at tilbuddet om ansættelse vil blive trukket tilbage«. Ingen af disse to skrivelser indeholder en tjenestemandsudnævnelse af sagsøgeren. Tværtimod betinger skrivelsen af 27. juni 1986 sagsøgerens eventuelle udnævnelse til tjenestemand af, at den i skrivelsen fastsatte tiltrædelsesdato overholdes.
- 40 Endvidere bemærkes, at sagsøgtets synspunkt strider mod princippet om retssikkerhed. Dette princip, som er en del af Fællesskabets retsorden (dom af 21.9.1983, forenede sager 205/82-215/82, Deutsche Milchkontor m.fl., Sml. s. 2633) kræver, at enhver retsakt, der udstedes af administrationen, er klar, præcis og bragt til den pågældendes kundskab på en sådan måde, at denne med sikkerhed kender det tidspunkt, hvor den omhandlede retsakt foreligger, og fra hvilket den har retsvirkninger, bl. a. for at retsakten kan anfægtes ved hjælp af de hjemlede retsmidler, i nærværende sag de i vedtægten hjemlede. I øvrigt er disse krav stadfæstet i Domstolens praksis med hensyn til fællesskabsbestemmelser (dom af 9.7.1981, sag 169/80, Administration des douanes, Sml. s. 1931, og dom af 22.2.1984, sag 70/83, Kloppenburg, Sml. s. 1075).

- 41 Det følger heraf, at det i nærværende sag er retsakten af 23. september 1986, som indeholder et klagepunkt i vedtægtens artikel 90's betydning, hvorfor sagsøgerens ansøgning af 7. november 1986 er indgivet inden for den i vedtægtens artikel 90, stk. 2, fastsatte frist på tre måneder.
- 42 Denne afvisningspåstand kan derfor ikke tages til følge.

Anden afvisningspåstand: Betegnelsen af retsakten af 7. november 1986 ændret under sagen

- 43 Sagsøgte har påberåbt sig, at sagsøgeren selv klart har betegnet den akt, han indgav den 7. november 1986, som en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1. Sagsøgte er af den opfattelse, at denne betegnelse må stå fast for denne sags vedkommende.
- 44 Sagsøgte har anført, at ansættelsesmyndigheden i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, andet pkt., har en frist på fire måneder til at tage stilling til ansøgninger indgivet i henhold til bestemmelsens 1. pkt. Er der ikke afgivet svar inden firemånedersfristens udløb, anses det i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1, tredje pkt., for en stiltiende afvisning. I nærværende sag udløb fristen den 7. marts 1987. Fra dette tidspunkt har den pågældende i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, en frist på tre måneder til at indgive en klage over den stiltiende afvisning. Ifølge sagsøgte udløb denne frist den 7. juni 1987. Det er først efter udløbet af fristen på fire måneder, som ansættelsesmyndigheden i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 2, andet pkt., har til at træffe afgørelse med hensyn til klagen, at tjenestemanden inden for en frist på tre måneder kan anlægge sag vedrørende den stiltiende afvisning af klagen (artikel 91, stk. 3). Følgelig bør sagen, som er anlagt den 2. juni 1987, afvises, fordi den er for tidligt anlagt.
- 45 Sagsøgte har yderligere anført, at sagsøgeren faktisk har indgivet en klage den 12. maj 1987 over det stiltiende afslag på hans ansøgning af 7. november 1986.

- 46 Indledningvis må den retlige karakter af det dokument, som Tagaras indgav til administrationen den 7. november 1986, fastlægges. Med henblik herpå må dokumentets udformning og ordlyd undersøges. Det omhandlede dokument, som er udarbejdet i form af et »memorandum«, blev registreret som en ansøgning. Det fremgår, at i den officielle formular, »formular vedrørende registrering af ansøgninger/klager indgivet i henhold til vedtægtens artikel 90«, er det ikke relevante overstreget efter vejledningen i formularen. Ordet »klage« er overstreget i formularens overskrift. Hvor formularen anvender alternativt »ansøger/klager«, er ordet »klager« overstreget. Tilsvarende er ordet »klage« overstreget, når formularen anvender alternativet »ansøgning/klage«. Endelig er henvisningen til artikel 90, stk. 2, overstreget på det sted, hvor formularen henviser til vedtægtens artikel 90, stk. 1 og stk. 2. Under den mundtlige forhandling har sagsøgeren forklaret selv at have overstreget de nævnte ord.
- 47 Hvad dernæst angår sagsøgerens skrivelse af 2. april 1987 til Domstolen, der betegner sig som et »tillæg til (hans) ansøgning af 7. november 1986«, må det tilsvarende fastslås, at sagsøgeren i skrivelsens første afsnit har anvendt ordet »ansøgning« seks gange om sit tidligere memorandum. I dokumentet af 2. april 1987 har Tagaras i øvrigt selv gjort opmærksom på, at han »foretrak at henholde sig til sin ansøgning af 7. november 1986« for at fortsætte dialogen med Domstolens administration som en administrativ sag, i stedet for at gå videre efter fremgangsmåden i vedtægten.
- 48 Retten kan med støtte i Domstolens faste praksis betragte et dokument, der er indgivet i ansøgningsform, som en klage (dom af 7.5.1986, sag 191/84, Barcella, og dom af 4.2.1987, sag 302/85, Pressler-Hoeft mod Revisionsretten, Sml. s. 513, og dom af 31.5.1988, sag 167/86, Rousseau mod Revisionsretten, Sml. s. 2705). De faktiske omstændigheder tillader imidlertid ikke en tilsvarende bedømmelse i nærværende sag.
- 49 Der er således efter ordvalget i de gennemgåede dokumenter ingen tvivl om, at sagsøgeren virkelig havde til hensigt at indgive en ansøgning om at få sin indplacering omvurderet. Sagsøgeren kunne desuden i denne sag klart fremme muligheden for en mindelig løsning af den opståede konflikt ved at indgive en ansøgning, således at administrationen fik mulighed for at tage sin afgørelse op til fornyet overvejelse. Domstolen har allerede fastslået denne mulighed (dom af 15.1.1985, sag 266/83, Samara mod Kommissionen, Sml. s. 189), hvorved det dog er en betin-

gelse, at en sådan fremgangsmåde ikke fører til, at en tjenestemand kan fravige vedtægtens klage- og søgsmålsfrister, såfremt han gennem forelæggelse af en ansøgning indirekte anfægter en tidligere afgørelse, hvis lovlighed ikke er bestridt inden for de fastsatte frister (dom af 15.5.1985, sag 127/84, Esly mod Kommissionen, Sml. s. 1437, og dom af 26.9.1985, sag 231/84, Valentini mod Kommissionen, Sml. s. 3027).

50 Af alle de anførte grunde er Retten af den opfattelse, at det dokument, som sagsøgeren indgav den 7. november 1986, skal anses for en ansøgning i henhold til vedtægtens artikel 90, stk. 1. Da administrationen ikke har afgivet svar inden for den frist, som er fastsat i bestemmelsen, må ansøgningen anses for stiltiende afvist den 7. marts 1987. Tagaras kunne i medfør af vedtægtens artikel 90, stk. 2, inden for en frist på tre måneder indbringe en klage over denne stiltiende afvisning, hvilket han faktisk gjorde den 12. maj 1987. Domstolens administration havde en frist på fire måneder til at afgive svar fra klagens modtagelse. Denne frist på fire måneder udløb den 12. september 1987. Tagaras anlagde imidlertid allerede sag den 2. juni 1987, inden at sagsøgte havde truffet afgørelse om klagen. Sagen blev derfor for tidligt anlagt.

51 Følgelig må sag T-18/89 afvises i medfør af vedtægtens artikel 91, stk. 2, uden at det er fornødent at undersøge sagsøgtens tredje afvisningsgrund.

Formalitetsspørgsmålet i sag T-24/89

52 Sagsøgte har også påstået denne sag afvist. Til støtte herfor fremføres på ny anbringendet om, at sagsøgerens akt af 7. november 1986 blev indgivet for sent, en afvisningsgrund, sagsøgte allerede har påberåbt sig i sag T-18/89. Sagsøgte har gjort gældende, at sagsøgeren ikke har overholdt fristen på tre måneder, som løber fra det tidspunkt, hvor han fik kendskab til afgørelsen om hans indplacering, til at indgive en klage herover. Sagsøgte har anført, at sagsøgeren senest fik kendskab til denne afgørelse ved modtagelsen af den skrivelse, justitssekretæren sendte ham den 6. december 1985.

- 53 Retten har imidlertid i sag T-18/89 fastslået, at den ansøgning, sagsøgeren indgav til Domstolen den 7. november 1986, blev indgivet inden for vedtægtens frist på tre måneder.
- 54 Retten har endvidere fastslået, at da den omhandlede ansøgning blev stiltiende afvist den 7. marts 1987, havde sagsøgeren en frist på tre måneder til at indgive en klage, hvilket han gjorde den 12. maj 1987. Denne klage blev stiltiende afvist den 12. september 1987, og sagsøgeren havde fra dette tidspunkt tre måneder til at anlægge sag. Stævningen, som er indgået til Domstolens Justitskontor den 18. november 1987, er derfor indgivet inden for den i vedtægten fastsatte frist.
- 55 Følgelig må Domstolens eneste afvisningsgrund forkastes, og sag T-24/89 antages til realitetsbehandling.

Realiteten i sag T-24/89

- 56 Til støtte for sit søgsmål har sagsøgeren påberåbt sig to søgsmålsgrunde, som henholdsvis er støttet på, at ligebehandlingsprincippet er tilsidesat, og på en tilsidesættelse af princippet om god forvaltningsskik, som bør være afgørende ved anvendelsen af vedtægtens artikel 32.

Første anbringende: Overtrædelsen af vedtægtens artikel 5 (ligebehandlingsprincippet)

- 57 Sagsøgeren har anført, at han har været udsat for forskelsbehandling såvel i forhold til sine kolleger ved Domstolen som i forhold til kolleger ved de øvrige institutioner. Han har gjort gældende, at Domstolen i løbet af 1986 udnævnte fire andre — spanske og portugisiske — tjenestemænd på prøve i lønklasse A7, hvoraf tre blev indplaceret på 2. løntrin. Han har anført, at den første af disse tjenestemænd havde opnået sin juridiske kandidateksamen samme år som han, den anden et år senere og den tredje fire år senere. Den fjerde tjenestemand, som havde opnået sin juridiske kandidateksamen seks år efter sagsøgeren, blev indplaceret på 1. løntrin i lønklasse A7 og ansat i den samme tjenestegren. Sagsøgeren er af den opfattelse, at hverken hans kollegers uddannelse eller faglige erfaring begrunder denne mere favorable behandling.

- 58 Sagsøgeren har gjort gældende, at han også har været udsat for forskelsbehandling i forhold til tjenestemændene ved de andre EF-institutioner. Selv om vedtægtens artikel 32 giver administrationen et vist skøn, mener sagsøgeren, at det er en forskelsbehandling, der er uforenelig med såvel vedtægtens karakter af bestemmelser, som gælder ens for alle Fællesskabets tjenestemænd, som med fællesskabsrettens ensartede anvendelse, når administrationen ved én bestemt institution anvender en vedtægtsbestemmelse på en helt anden måde end administrationerne ved de andre EF-institutioner. Dette gælder navnlig, når der er tale om en bestemmelse, som direkte vedrører tjenestemændenes rettigheder og pligter. I betragtning af sine kvalifikationer mener sagsøgeren, at det er åbenbart, at han i givet fald ville være blevet indplaceret på 3. løntrin i de øvrige institutioner, og ikke på 1. løntrin, som han blev det ved Domstolen. Han har understreget, at tretten måneder efter Domstolens afgørelse om at indplacere ham i lønklasse A7, 1. løntrin, indplacerede Kommissionen ham i lønklasse A7, 3. løntrin, idet den gav ham den maksimale anciennitetsforbedring inden for hans lønklasse, det vil sige 48 måneder.
- 59 Sagsøgte har hertil gjort gældende, at sagsøgerens anbringende om, at der med hans indplacering er sket en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet i forhold til hans kolleger ved Domstolen og ved de andre institutioner, er ufuldstændigt og ubestemt, hvorfor det ikke kan prøves af Retten.
- 60 Ifølge sagsøgte giver vedtægtens artikel 32 administrationen et vidt skøn med hensyn til indplaceringen af nyansatte tjenestemænd, og ikke blot et vist skøn, som sagsøgeren hævder. Sagsøgte udøvede dette skøn, da det den 10. juli 1985 på grundlag af oplysningerne i ansøgningen af 22. oktober 1984 blev besluttet at indplacere sagsøgeren på 1. løntrin i lønklasse A7.
- 61 Sagsøgte er af den opfattelse, at såfremt man undersøger de andre tilfælde, som sagsøgeren har påberåbt sig, vil det fremgå, at sagsøgte ikke har forskelsbehandlet sagsøgeren, men i forhold til denne har anvendt de samme kriterier, som den anvender hver gang, den indplacerer en ny tjenestemand.
- 62 Med hensyn til ligebehandlingen af tjenestemænd ved de forskellige institutioner har sagsøgte anført, at på tidspunktet for sagsøgtes ansættelse ved Domstolen ville

Kommissionen på grundlag af de kriterier, denne anvender, have givet ham en anciennitetsforbedring, som højst ville svare til tolv måneder. Det er utænkeligt, at Kommissionen i 1985 og i 1988 ville have indplaceret en tjenestemand som sagsøgeren, som i de mellemliggende tre år havde haft forskellige stillinger ved Fællesskabet, på samme løntrin.

- 63 Før der foretages den sammenligning mellem sagsøgerens og de øvrige tjenestemænds fortjenester, som sagsøgeren har inddraget i sagen, bør det undersøges, om Domstolen har foretaget en korrekt vurdering af hele sagsøgerens uddannelse og særlige faglige erfaring på tidspunktet for hans udnævnelse den 8. september 1986.
- 64 Ifølge vedtægtens artikel 32, stk. 1, »[indplaceres] den ansatte tjenestemand på første løntrin i sin lønklasse«. Det tilføjes i stk. 2, at »ansættelsesmyndigheden ... dog under hensyn til den pågældendes uddannelse og særlige faglige erfaringer [kan] give tjenestemanden en anciennitetsforbedring inden for denne lønklasse. Forbedringen kan i lønklasserne A1-A4, LA3 og LA4 ikke overstige 72 måneder og 48 måneder i de andre lønklasser«.
- 65 Domstolen har ved flere lejligheder understreget, at ansættelsesmyndigheden inden for de af artikel 32, stk. 2, afstukne rammer har en vid skønsbeføjelse til at give en anciennitetsforbedring i forbindelse med ansættelsen af en tjenestemand med hensyn til vurderingen af forudgående faglige erfaringer hos personer, der ansættes som tjenestemænd, både for så vidt angår sådanne erfaringers art og varighed og for så vidt angår deres mere eller mindre snævre forbindelse med kvalifikationskravene for den stilling, der skal besættes (dom af 1.12.1983, sag 190/82, Blomefield mod Kommissionen, Sml. s. 3981, og dom af 12.7.1984, sag 17/83, Angelidis mod Kommissionen, Sml. s. 2921).
- 66 Retten må fastslå, at sagsøgte, da den indplacerede sagsøgeren, hvilket alene skete på grundlag af oplysningerne i ansøgningen af 22. oktober 1984, ikke tog hensyn til alle ansøgningens oplysninger. Således tog Domstolen ikke i betragtning, at sagsøgeren i sin ansøgning havde gjort opmærksom på, at han snart ville opnå titlen

dr. jur. Retten har fastslået, at Domstolens afgørelse af 23. september 1986 er sagsøgerens udnævnelse, og finder, at vurderingen af sagsøgerens uddannelse og særlige faglige erfaring burde være sket under hensyn til den uddannelse og faglige erfaring, han havde på udnævnelsestidspunktet, og ikke på ansøgningstidspunktet. Det fremgår af sagen, at i tidsrummet mellem indgivelsen af hans ansøgning den 22. oktober 1984 og hans udnævnelse den 23. september 1986 havde sagsøgeren dels afsluttet sin særlige uddannelse med en doktorgrad, som havde tilknytning til fællesskabsretten, dels suppleret sin særlige faglige erfaring ved i skoleåret 1985/1986 at undervise i EF-ret ved skolen for administration og økonomi under TEI (Institut for Praktisk Erhvervsuddannelse) i Thessaloniki. Endvidere understreges, at denne uddannelse og faglige erfaring som følge af sin art og særlige karakter har en snæver forbindelse med kvalifikationskravene for den stilling, der skulle besættes i Forsknings- og Dokumentationsafdelingen, og som blev besat med sagsøgeren.

67 Disse betragtninger er i sig selv tilstrækkelige som grundlag for at annullere afgørelsen af 23. september 1986, for så vidt angår sagsøgerens indplacering på løntrin.

68 For så vidt angår den af sagsøgeren påberåbte tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet, bemærkes, at i henhold til Domstolens faste praksis tilsidesættes ligebehandlingsprincippet i tjenestemandsvedtægtens artikel 5, stk. 3, såfremt to persongrupper, hvis retlige og faktiske situation ikke adskiller sig væsentligt fra hinanden, behandles forskelligt ved ansættelsen (dom af 11.7.1985, sag 119/83, Appelbaum mod Kommissionen, Sml. s. 2423, og dom af 11.7.1985, forenede sager 66-68 og 136/83-140/83, Hattet m.fl. mod Kommissionen, Sml. s. 2459). Domstolen har også fastslået, at der sker forskelsbehandling, når forskellige forhold behandles ens (dom af 4.2.1982, sag 817/79, Buyl mod Kommissionen, Sml. s. 245, og dom af 4.2.1982, sag 1253/79, Battaglia mod Kommissionen, Sml. s. 297). For at fastslå om der i nærværende sag, som sagsøgeren hævder, er sket en tilsidesættelse af ligebehandlingsprincippet, må der dels foretages en sammenligning mellem sagsøgerens fortjenester og de tjenestemænds, i forhold til hvilke han anser sig for forskelsbehandlet, dels mellem deres respektive indplaceringer.

- 69 Ved denne undersøgelse har Retten i første tilfælde konstateret, at en tjenestemand, som er indplaceret i lønklasse A7, 2. løntrin, og ansat ved afgørelse af 3. oktober 1986 i samme afdeling som sagsøgeren, tog sin juridiske kandidateksamen i 1981, dvs. fire år efter sagsøgeren. Hans ansøgning nævner ikke noget andet eksamensbevis fra en supplerende uddannelse. Med hensyn til faglig erfaring på det juridiske område har han kun 22 måneders arbejde som juridisk konsulent i en medlemsstats regionale administration.
- 70 Det andet tilfælde vedrører en tjenestemand, som er indplaceret i lønklasse A7, 1. løntrin, og ansat ved afgørelse af 3. oktober 1986 i samme afdeling som sagsøgeren, og som tog sin juridiske kandidateksamen i 1983, dvs. seks år efter sagsøgeren. Med hensyn til særlig uddannelse har han diplom for videregående europastudier ved Europakollegiet i Brügge, og med hensyn til faglig juridisk erfaring har han arbejdet et år som undervisningsassistent på prøve ved et retsvidenskabeligt institut.
- 71 Det tredje tilfælde vedrører en tjenestemand, som er indplaceret i lønklasse A7, 2. løntrin, og ansat ved afgørelse af 19. november 1986 i Informationsafdelingen, og som tog sin juridiske kandidateksamen i 1977, dvs. samme år som sagsøgeren. Hans ansøgning nævner ikke noget eksamensbevis, som kan godtgøre en yderligere uddannelse; med hensyn til faglig juridisk erfaring har han arbejdet 33 måneder som oversætter og 62 måneder som juridisk konsulent i en privat virksomhed.
- 72 Det følger heraf, at sagsøgeren, som har en særlig uddannelse på et højere niveau og en videregående særlig faglig erfaring på et betydeligt højere niveau end de nævnte tre tjenestemænd, har været udsat for forskelsbehandling i forhold til disse tjenestemænd.
- 73 Det følger af disse betragtninger — og uden at det er fornødent at undersøge sagsøgerens anden søgsmålsgrund — at den anfægtede afgørelse bør annulleres, for så vidt den indplacerer sagsøgeren på 1. løntrin i lønklasse A7.

- 74 Ifølge EØF-Traktatens artikel 176 har Domstolen pligt til at gennemføre de til dommens opfyldelse nødvendige foranstaltninger.

Sagens omkostninger

- 75 I henhold til artikel 69, stk. 2, i Domstolens procesreglement, som i medfør af artikel 11, stk. 3, i Rådets ovennævnte afgørelse af 24. oktober 1988 finder tilsvarende anvendelse ved Retten, pålægges det den part, der taber sagen, at betale sagens omkostninger, hvis der er nedlagt påstand herom. I nærværende sag har sagsøgte tabt sag T-24/89 og bør derfor dømmes til at afholde sagens omkostninger.
- 76 I henhold til artikel 69, stk. 3, i Domstolens procesreglement kan Domstolen pålægge endog en vindende part at godtgøre den anden part de udgifter, som Domstolen skønner, at han har forvoldt modparten unødvendigt eller af ond vilje. I sag T-18/89 findes sagsøgte, selv om sagen er afvist, ved sin holdning at have givet anledning til, at sagsøgeren måtte anlægge sag for at beskytte sine rettigheder. Under henvisning hertil bør sagsøgte dømmes til at afholde sagens omkostninger.

På grundlag af disse præmisser

udtaler og bestemmer

RET TEN (Fjerde Afdeling)

1) Sag T-18/89 afvises.

2) I sag T-24/89 annulleres Domstolens afgørelse af 23. september 1986, for så vidt angår sagsøgerens indplacering i løntrin, samt den stiltiende afvisning af sagsøgerens ansøgning af 7. november 1986 og af hans klage af 12. maj 1987.

3) Sagsøgte betaler omkostningerne i begge sager.

Schintgen

Edward

García-Valdecasas

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 7. februar 1991.

H. Jung

Justitssekretær

R. Schintgen

Afdelingsformand